

61997J0181

Domstolens Dom (Femte Afdeling) af 28. januar 1999. - A.J. van der Kooy mod Staatssecretaris van Financiën. - Anmodning om præjudiciel afgørelse: Hoge Raad - Nederlandene. - EF-traktatens fjerde del - EF-traktatens artikel 227 - Artikel 7, stk. 1, litra a) i det sjette direktiv 77/388/EØF - Goder, som er i fri omsætning i de oversøiske lande og territorier. - Sag C-181/97.

Samling af Afgørelser 1999 side I-00483

Sammendrag

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

Fiskale bestemmelser - harmonisering af lovgivningerne - omsætningsafgifter - det fælles merværdiafgiftssystem - indførsel af goder - ankomst til Fællesskabet - begreb - ankomst til en medlemsstat af et gode fra De Nederlandske Antiller - omfattet

(EF-traktaten, art. 227; Raadets direktiv 77/388, art. 7, stk. 1; Raadets afgørelse 91/482)

Sammendrag

Det fremgaar af artikel 3, sammenholdt med artikel 7 i sjette direktiv 77/388 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter, at udtrykket »til Fællesskabet« svarer til traktatens anvendelsesområde, saaledes som det er defineret for hver enkelt medlemsstat i traktatens artikel 227. I henhold til traktatens artikel 227, stk. 3, er de oversøiske lande og territorier (OLT), herunder De Nederlandske Antiller, omfattet af den særlige associeringsordning, som er fastlagt i traktatens fjerde del. Ifølge denne ordning finder traktatens almindelige bestemmelser kun anvendelse paa OLT, naar der udtrykkeligt henvises hertil. Det følger heraf, at naar et gode fra De Nederlandske Antiller ankommer til en medlemsstat, kan dette ikke betragtes som en transaktion inden for Fællesskabet med henblik paa anvendelsen af sjette direktiv, medmindre en særlig bestemmelse foreskriver det. Da der hverken findes nogen bestemmelse herom i sjette direktiv, i traktatens fjerde del eller i afgørelse 91/482 om de oversøiske landes og territoriers associering, skal ankomst til en medlemsstat af et gode fra De Nederlandske Antiller betragtes som ankomst til Fællesskabet med henblik paa anvendelsen af sjette direktivs artikel 7, stk. 1.

Dommens præmisser

1 Ved dom af 7. maj 1997, indgaaet til Domstolen den 9. maj 1997, har Nederlandenes Hoge Raad i henhold til EF-traktatens artikel 177 stillet et præjudicielt spoergsmaal om fortolkningen af samme traktats artikel 132, stk. 1, og artikel 227 samt af artikel 7, stk. 1, litra a), i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter - Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1), som aendret ved Raadets direktiv 91/680/EOEF af 16. december 1991 om tilfoejelse til det faelles mervaerdiafgiftssystem og om aendring, med henblik paa afskaffelse af de fiskale graenser, af direktiv 77/388 (EFT L 376, s. 1, herefter »sjette direktiv«).

2 Spoergsmaalet er blevet rejst under en sag anlagt af A.J. van der Kooy til proevelse af en afgoerelse om paalaeggelse af mervaerdiafgift (herefter »moms«), som de nederlandske afgiftsmyndigheder har truffet over for ham i forbindelse med indfoersel af et skib fra De Nederlandske Antiller.

Faellesskabsretten

3 Traktatens artikel 227 fastlaegger det territoriale anvendelsesomraade for denne ved i stk. 1 at opregne medlemsstaterne, herunder Kongeriget Nederlandene. De Nederlandske Antiller er en del af Kongeriget Nederlandene.

4 Som en undtagelse fra traktatens artikel 227 fik Kongeriget Nederlandenes regering ved en protokol af 25. marts 1957 »vedroerende anvendelsen af traktaten om oprettelse af Det Europaeiske OEkonomiske Faellesskab paa Kongeriget Nederlandenes ikke-europaeiske dele« ret til kun at ratificere traktaten for kongeriget i Europa og Nederlandsk Ny Guinea.

5 Traktatens artikel 227, stk. 3, foerste afsnit, bestemmer, at »paa de oversoeiske lande og territorier, der er opregnet i listen i bilag IV til denne traktat, anvendes den saerlige associeringsordning, som er naermere fastlagt i denne traktats fjerde del«.

6 Oprindelig var De Nederlandske Antiller ikke opfoert paa denne liste. De blev opfoert paa listen ved konvention 64/533/EOEF af 13. november 1962 om aendring af traktaten om oprettelse af Det Europaeiske OEkonomiske Faellesskab med henblik paa at goere den saerlige associeringsordning i denne traktats fjerde del anvendelig paa De Nederlandske Antiller (JO 1964, 150, s. 2414). Konventionen traadte i kraft den 1. oktober 1964.

7 Traktatens fjerde del har overskriften »De oversoeiske landes og territoriers associering«.

8 I henhold til EF-traktatens artikel 131, stk. 1, er »medlemsstaterne ... enige om at associere de ikke-europaeiske lande og territorier, der opretholder saerlige forbindelser med Belgien, Danmark, Frankrig, Italien, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, med Faellesskabet«. Ifoelge samme bestemmelse er disse lande og territorier opregnet i bilag IV til traktaten.

9 Traktatens artikel 132 bestemmer:

»Associeringen tilstraeber nedennaevnte maal:

1. Medlemsstaterne anvender i deres samhandel med disse lande og territorier samme regler, som de i henhold til denne traktat anvender indbyrdes.«

10 EF-traktatens artikel 133 har følgende ordlyd:

»1. Varer med oprindelse i disse lande og territorier nyder ved indførsel til medlemsstaterne godt af den fuldstændige afskaffelse af tolden mellem medlemsstaterne, som gradvis finder sted i overensstemmelse med denne traktats bestemmelser.

2. Ved indførsel i hvert af disse lande eller territorier ophæves den told, der pålægges varer fra medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier, gradvis i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 12, 13, 14, 15 og 17.«

11 EF-traktatens artikel 136 bestemmer:

»For en første periode på fem år efter denne traktats ikrafttræden fastlægges de nærmere retningslinjer for og fremgangsmaaden ved disse landes og territoriers associering med Fællesskabet i en til denne traktat knyttet gennemførelseskonvention.

Inden udløbet af den i foregående stykke nævnte gennemførelseskonvention vedtager Raadet, med udgangspunkt i de opnåede resultater og på grundlag af de principper, der er nedfældet i denne traktat, enstemmigt de bestemmelser, der skal gælde for en ny periode.«

12 I henhold til traktatens artikel 136, stk. 2, har Raadet truffet en række afgørelser om associering af de oversøiske lande og territorier (herefter »OLT«) med Det Europæiske Økonomiske Fællesskab. Raadets afgørelse 91/482/EOEF af 25. juli 1991 om de oversøiske landes og territoriers associering med Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EFT L 263, s. 1, herefter »sjette OLT-afgørelse«) gælder for en periode på ti år fra den 1. marts 1990. Den indeholder ikke fiskale bestemmelser.

13 I sjette OLT-afgørelses artikel 101 bestemmes:

»1. Varer med oprindelse i OLT fritages for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet.

2. Varer, som ikke har oprindelse i OLT, og som frit kan omsættes i et OLT, og som genudføres i uændret stand til Fællesskabet, fritages for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet, saafremt:

- der for varerne i det pågældende OLT er betalt told eller afgifter med tilsvarende virkning på et niveau, som mindst svarer til den told, som i Fællesskabet opkræves ved indførsel af disse varer med oprindelse i tredjelande, som er omfattet af en mestbegunstigelsesklausul

- varerne ikke har været omfattet af hel eller delvis fritagelse for eller godtgørelse af told eller afgifter med tilsvarende virkning

- varerne ledsages af et eksportcertifikat.

...«

14 Artikel 102 i sjette OLT-afgørelse forbyder anvendelse af kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning ved indførsel af varer med oprindelse i OLT.

15 I henhold til sjette direktivs artikel 2, stk. 2, pålægges moms ved »indførsel af goder«.

16 Ifølge direktivets artikel 7, stk. 1, forstås ved »indførsel af et gode«:

»a) ankomst til Fællesskabet af et gode, der ikke opfylder betingelserne i artikel 9 og 10 i traktaten ...«.

17 Sjette direktivs geografiske anvendelsesområde er defineret i artikel 3:

»1. I dette direktiv forstås ved

- 'en medlemsstats område': et lands indland som defineret for hver enkelt medlemsstat i stk. 2 og 3

- 'Fællesskabet' og 'Fællesskabets område': medlemsstaternes indland som defineret for hver enkelt medlemsstat i stk. 2 og 3

- 'tredjelandets område' og 'tredjeland': ethvert område, der ikke indgaar i de områder, der i stk. 2 og 3 er defineret som en medlemsstats indland.

2. Ved anvendelsen af dette direktiv forstås ved 'indland' anvendelsesområdet for traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, saaledes som dette for hver medlemsstats vedkommende er fastlagt i artikel 227.«

Twisten i hovedsagen

18 Motorskibet »Joshua« er bygget i 1964 i Haarlem (Nederlandene) som fiskerfartøj. Det blev i 1984 solgt til Caribbean Chartering & Sales Ltd, Nassau (Bahamas), hvorved det blev bragt uden for Fællesskabets toldområde.

19 I 1985 og 1986 blev skibet i Nederlandene ombygget til et krydstogtsfartøj, og det blev den 22. april 1993 solgt til A.J. van der Kooy og J. Wielinga, der er bosiddende henholdsvis i Nederlandene og i Curaçao (De Nederlandske Antiller).

20 Det fremgaar af den nederlandske regerings indlæg, at A.J. van der Kooy BV, Pijnacker (Nederlandene) og Van der Vliet Quality Yachts BV, Muiden (Nederlandene) den 8. april 1993 indgik en aftale, hvorefter det sidstnævnte selskab som mægler skulle søge at sælge skibet for en pris på 1 400 000 NLG. Ifølge aftalen skulle »Joshua« fra den 15. maj 1993 ligge i havn i Scheveningen (Nederlandene).

21 Fra den 15. maj 1993 befandt »Joshua«, der førte britisk flag, sig i Scheveningen havn med A.J. van der Kooy om bord.

22 Den 20. juli 1993 pålagde Inspecteur van de Belastingdienst/Douane (told- og skattemyndigheder) for distriktet Hoofddorp A.J. van der Kooy at betale et beløb på 157 500 NLG i omsætningsafgift (ud fra et afgiftsgrundlag på 900 000 NLG), fordi skibet var blevet indført til Nederlandene som omhandlet i artikel 18 i Wet op de omzetbelasting 1968 (den nederlandske lov om omsætningsafgift), som affattet i 1993, en bestemmelse, der har til formål at gennemføre sjette direktivs artikel 7, stk. 1, litra a).

23 Inspecteur van de Belastingdienst/Douane tog ikke A.J. van der Kooy's klage over afgørelsen til følge, og afgørelsen blev opretholdt ved dom afsagt af Gerechtshof, Amsterdam.

24 A.J. van der Kooy indgav derpaa kassationsanke til Nederlandenes Hoge Raad. Hoge Raad har i lighed med Gerechtshof lagt til grund, at De Nederlandske Antillers omraade ikke kan anses for at vaere »en medlemsstats omraade« som omhandlet i sjette direktivs artikel 3, stk. 1 og 2, sammenholdt med traktatens artikel 227, og at det heller ikke kan sidestilles hermed i henhold til traktatens artikel 132, stk. 1, med hensyn til opkraevning af omsaetningsafgift, hvis der ikke er truffet nogen gennemfoerelsesforanstaltning hertil.

Det praejudicielle spoergsmaal

25 Hoge Raad har fundet, at det i det foreliggende tilfaelde ikke er klart, hvad der er den korrekte fortolkning af traktatens artikel 132, stk. 1, og artikel 227 samt sjette direktivs artikel 3, stk. 1 og 2, og artikel 7, stk. 2, litra a). Hoge Raad har derfor besluttet at udsaette sagen og at stille Domstolen foelgende praejudicielle spoergsmaal:

»Skal sjette direktivs artikel 7, stk. 1, litra a), med hensyn til indfoersel af et skib, der har befundet sig i fri omsaetning i De Nederlandske Antiller, navnlig naar henses til EF-traktatens artikel 132, stk. 1, og artikel 227, fortolkes saaledes, at det forhold, at et saadant skib bringes til Nederlandene, skal betragtes som ankomst til Faelllesskabet af et gode, som ikke opfylder betingelserne i EF-traktatens artikel 9 og 10?«

Formaliteten

26 Den franske regering har anfoert, at den praejudicielle anmodning maa afvises, da den hverken giver Domstolen eller de medlemsstater, der maatte afgive indlaeg i sagen, mulighed for at give en anvendelig fortolkning af faelllesskabsretten. Fremstillingen af de faktiske omstaendigheder i forelaeggelsesdommen er saaledes yderst kortfattat, og den giver ikke mulighed for at afgoere, hvorfor den forelaeggende ret har lagt til grund, at skibet har tilknytning til De Nederlandske Antiller, eller for at faa kendskab til A.J. van der Kooy's brug af skibet i Nederlandene.

27 Det bemaerkes hertil, at det i henhold til Domstolens faste praksis, for at opnaa en fortolkning af faelllesskabsretten, der kan anvendes af den nationale ret, er noedvendigt, at denne fastlaegger den faktiske og retlige baggrund for de forelagte spoergsmaal, eller i hvert fald redegøer for de faktiske omstaendigheder, der er lagt til grund, og som danner grundlag for spoergsmaalene (jf. bl.a. dom af 26.1.1993, forenede sager C-320/90 - C-322/90, Telemarsicabruzzo m.fl., Sml. I, s. 393, praemis 6, kendelse af 19.3.1993, sag C-157/92, Banchero, Sml. I, s. 1085, praemis 4, af 30.6.1997, sag C-66/97, Banco de Fomento e Exterior, Sml. I, s. 3757, praemis 7, og af 30.4.1998, forenede sager C-128/97 og C-137/97, Testa og Modesti, Sml. I, s. 2181, praemis 5).

28 Desuden maa det fremhaeves, at de i forelaeggelsesbeslutningerne afgivne oplysninger ikke blot tjener til at saette Domstolen i stand til at give hensigtsmaessige svar, men ogsaa til at give medlemsstaternes regeringer samt andre interesserede parter mulighed for at afgive indlaeg i henhold til artikel 20 i EF-statutten for Domstolen. Det paahviler Domstolen at overvaage, at denne mulighed bevares, naar henses til, at det i henhold til den naevnte bestemmelse kun er forelaeggelsesbeslutningerne, der meddeles de paagaeldende parter (kendelsen i sagen Banco de Fomento e Exterior, praemis 8).

29 I det foreliggende tilfaelde gengiver forelaeggelsesdommen, selv om den er meget kortfattat, alligevel de vaesentlige omstaendigheder i tvisten i hovedsagen.

30 Med hensyn til de faktiske forhold, som den forelaeggende ret har lagt til grund, bemærkes, som generaladvokaten har anført i punkt 9 i sit forslag til afgørelse, at Domstolen i princippet er forpligtet til at lægge de forudsætninger til grund, som den forelaeggende ret finder godtgjort, herunder i dette tilfælde, at skibet tidligere har haft tilknytning til et OLT.

31 Det følger heraf, at den præjudicielle anmodning må antages til realitetsbehandling.

Realiteten

32 Den forelaeggende ret ønsker med spørgsmålet nærmere bestemt oplyst, om ankomst til en medlemsstat af et gode fra De Nederlandske Antiller skal betragtes som ankomst til Fællesskabet med henblik på anvendelsen af sjette direktivs artikel 7, stk. 1.

33 Den nederlandske og den franske regering samt Kommissionen har gjort gældende, at De Nederlandske Antillers omraade ikke kan anses for at høre til Fællesskabets omraade, som omhandlet i sjette direktivs artikel 3 og 7 og traktatens artikel 227, og at det heller ikke kan sidestilles hermed i henhold til traktatens artikel 132, stk. 1, med hensyn til opkrævning af omsætningsafgift, hvis der ikke er truffet nogen anden gennemførelsesforanstaltning hertil.

34 Det fremgår af sjette direktivs artikel 3, sammenholdt med direktivets artikel 7, at udtrykket »til Fællesskabet« svarer til traktatens anvendelsesomraade, således som det er defineret for hver enkelt medlemsstat i traktatens artikel 227.

35 I denne forbindelse opregner traktatens artikel 227, stk. 1, de medlemsstater, som traktaten gælder for, og fastsætter i de følgende stykker særlige bestemmelser for bestemte områder.

36 I henhold til traktatens artikel 227, stk. 3, og konvention 64/533, er OLT, herunder De Nederlandske Antiller, omfattet af den særlige associeringsordning, som er fastlagt i traktatens fjerde del.

37 Ifølge denne ordning finder traktatens almindelige bestemmelser kun anvendelse på OLT, naar der udtrykkeligt henvises hertil (dom af 12.2.1992, sag C-260/90, Leplat, Sml. I, s. 643, præmis 10).

38 Det følger heraf, at naar et gode fra De Nederlandske Antiller ankommer til en medlemsstat, kan dette ikke betragtes som en transaktion inden for Fællesskabet med henblik på anvendelsen af sjette direktiv, medmindre en særlig bestemmelse foreskriver det.

39 Det bemærkes, at der ikke findes nogen bestemmelse herom i sjette direktiv. Desuden indeholder hverken traktatens fjerde del eller sjette OLT-afgørelse regler om anvendelse af moms på indførsler fra OLT.

40 Ganske vist bestemmer artikel 101 i sjette OLT-afgørelse, at varer med oprindelse i OLT og visse andre varer, som befinder sig i fri omsætning dér, fritages for told og afgifter med tilsvarende virkning ved indførsel i Fællesskabet. En afgift som moms, der opkræves ved indførsel af varer til en medlemsstat, er imidlertid ikke af samme beskaffenhed som en afgift med tilsvarende virkning som told (jf. dom af 5.5.1982, sag 15/81, Schul I, Sml. s. 1409, præmis 21).

41 Sjette OLT-afgørelse har derfor ikke til følge, at De Nederlandske Antillers omraade bringes ind under sjette direktivs geografiske anvendelsesomraade.

42 Det praejudicielle spoergsmaal skal herefter besvares med, at ankomst til en medlemsstat af et gode fra De Nederlandske Antiller skal betragtes som ankomst til Faellesskabet med henblik paa anvendelsen af sjette direktivs artikel 7, stk. 1.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

43 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske og den franske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlaeg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgoer et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at traeffe afgørelse om sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse praemisser

kender

DOMSTOLEN

(Femte Afdeling)

vedroerende det spoergsmaal, der er forelagt af Nederlandenes Hoge Raad ved dom af 7. maj 1997, for ret:

Ankomst til en medlemsstat af et gode fra De Nederlandske Antiller skal betragtes som ankomst til Faellesskabet med henblik paa anvendelsen af artikel 7, stk. 1, i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter - Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, som aendret ved Raadets direktiv 91/680/EOEF af 16. december 1991 om tilfoejelse til det faelles mervaerdiafgiftssystem og om aendring, med henblik paa afskaffelse af de fiskale graenser, af direktiv 77/388.